

18.12.2025

Kansantalousosasto
Orjasniemi

Arvio sopeutustarpeesta hallituskaudelle 2027–2031

Tässä muistiossa arvioidaan hallituskauden 2027–2031 sopeutustarvetta. Laskelmat antavat alustavan kuvan sopeutustarpeen mittaluokasta. Laskelmat ovat tässä vaiheessa hyvin epävarmat mm. tulevan talouskehityksen takia. Sopeutustarpeeseen vaikuttaa myös olennaisesti tammikuussa 2026 käynnistyvä liiallisen alijäämän menettely (EDP), joka määrittelee korjaavan nettomenopolun vuosille 2026–2028, mutta jonka noudattamisen arvioinnissa huomioidaan Suomelle heinäkuussa 2025 aktivoitu kansallinen puolustuspoikkeuslauseke. Ensi vaalikauden sopeutustarvetta määrittävä komission viiteura saadaan loppuvuonna 2026, missä vuodet 2028 asti määrittynevät kuitenkin pitkälti korjaavan nettomenopolun mukaisina.

Muistiossa esitetään kolme erillisestä skenaariota, jotka on laskettu kahdella eri oletuksella seuraavan EU:lle toimitettavan keskipitkän aikavälin suunnitelmassa käytettävän sopeutuskauden pituudesta (4 ja 7 vuoden sopeutuskausi).

Taustaoletukset

VM:n talven 2025 ennusteeseen perustuvassa velkaskenaariossa bruttokansantuotteen volyymi kasvaa vuosina 2028–2031 vuosittain keskimäärin 1,5 prosenttia ja bruttokansantuotteen arvo keskimäärin 3,8 prosenttia. Vuosina 2032–2035 bruttokansantuotteen volyymi kasvaa keskimäärin 1,5 prosenttia ja bruttokansantuotteen arvo keskimäärin 3,5 prosenttia. Laskelmissa puolustusmenojen on oletettu kasvavan 3,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen asteittain vuosina 2032–2035. Perusskenaariossa velkasuhde on vuonna 2026 91,6 % suhteessa BKT:hen.

Laskelmissa on huomioitu, että neuvoston hyväksymä kansallinen poikkeuslauseke puolustusmenojen kasvun mahdollistamiseksi on voimassa vielä vuonna 2028.

Suomi joutuu tammikuussa 2026 EDP:hen ja komissio on 12.12.2025 julkaissut suosituksen korjaavaksi nettomenopoluksi vuosille 2026–2028, jonka neuvosto hyväksyy tammikuussa.

Tiedot hävittäjähankintojen ajoittumisesta kansantalouden tilinpidon näkökulmasta tarkentuivat joulukuussa 2025 vaikuttaen sekä nettomenojen että

puolustusmenojen kasvun profiiliin. Tämän muutoksen selvittyä vasta vuoden 2026 talousarviovalmistelun jälkeen oletetaan, että tämä huomioidaan korjaavan nettomenopolun noudattamisesta tehtävässä kokonaisarviossa. Näin ollen laskelmissa oletetaan, että vuodelle 2026 puolustuspoikkeuslausekkeesta huolimatta syntyvän noin 0,2 % suhteessa BKT:hen poikkeaman johdosta ei tehdä lisätoimia. Skenaarioissa oletetaan, että vuosina 2027 ja 2028 noudatetaan EDP-suositusta erilaisilla tavoilla, joko siten, että liiallinen alijäämä korjaantuisi EDP-suosituksen mukaisesti vuonna 2028 ja menettely voitaisiin purkaa keväällä 2029 tai siten, että noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua, puolustuspoikkeuslauseke huomioiden, niin että siinä ei ole poikkeamia vuonna 2028, mikä mahdollistaisi neuvostolle lisävuoden myöntämisen korjaamiseen. Koska lisävuosi myönnettäisiin todennäköisesti aikaisintaan vuonna 2028, komission viiteura loppuvuonna 2026 tulee kuitenkin oletamaan korjausvuoden neuvoston suosituksen mukaisesti, eli vuoden 2028.

Skenaariot

Skenaariossa 1 oletetaan, että vuonna 2027 noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua siten, että puolustuspoikkeuslausekkeen huomioimisen jälkeen ei synny poikkeamaa, minkä lisäksi vuonna 2026 syntynyt poikkeama korjataan. Sopeutus vuonna 2027 on suuruudeltaan 0,4 % suhteessa BKT:hen, eli noin 1,4 miljardia euroa. Vuonna 2028 tehdään niin suuri sopeutus, että alijäämä laskee alle 3 % suhteessa BKT:hen. Tarvittava sopeutus on suuruudeltaan 1,1 % suhteessa BKT:hen, eli noin 3,6 miljardia euroa.

Neljän vuoden sopeutuskaudella, vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,6 %, 0,5 % ja 0,2 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Tulevalla hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 8,0 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 9,3 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 91,7 %.

Seitsemän vuoden sopeutuskaudella vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,6 %, 0,3 % ja 0,2 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Tulevalla hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 7,2 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 8,5 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 91,9 %.

Skenaariossa 2 oletetaan, samoin kuin skenaariossa 1, että vuonna 2027 noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua siten, että puolustuspoikkeuslausekkeen huomioimisen jälkeen ei synny poikkeamaa, minkä lisäksi vuonna 2026 syntynyt poikkeama korjataan. Sopeutus vuonna 2027 on suuruudeltaan 0,4 % suhteessa BKT:hen, eli noin 1,4 miljardia euroa.

Toisin kuin skenaariossa 1 vuonna 2028 noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua puolustuspoikkeuslauseke huomioiden. Sopeutus on suuruudeltaan 0,6 % suhteessa BKT:hen, eli noin 1,9 miljardia euroa. Alijäämä laskee tämän sopeutuksen jälkeen 3,2 prosenttiin. Liiallinen alijäämä ei korjaannu mutta koska korjaavaa nettomenopolkua noudatetaan, niin lisäajan saaminen liiallisen alijäämän korjaamiseksi on mahdollista.

Neljän vuoden sopeutuskaudella, vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,9 %, 0,9 % ja 0,9 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Tulevalla hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 10,8 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 12,2 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 92,2 %.

Seitsemän vuoden sopeutuskaudella, vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,7 %, 0,7 % ja 0,7 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Tulevalla hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 8,5 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 9,9 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 93 %.

Skenaariossa 3 oletetaan, että vuodelle 2027 ei tehdä uusia toimenpiteitä.

Vuonna 2028 noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua puolustuspoikkeuslauseke huomioiden ja lisäksi korjataan vuosina 2026 ja 2027 kertyneet poikkeamat. Sopeutus on suuruudeltaan 1,1 % suhteessa BKT:hen, eli noin 3,3 miljardia euroa. Alijäämä laskee 3,2 prosenttiin vuonna 2028, mutta koska korjaavaa nettomenopolkua noudatetaan, niin lisäajan saaminen liiallisen alijäämän korjaamiseksi on mahdollista.

Neljän vuoden sopeutuskaudella, vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,9 %, 0,9 % ja 0,9 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 12,2 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 12,2 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 92,3 %.

Seitsemän vuoden sopeutuskaudella, vuosina 2029–2031 tehtävien sopeutusten suuruudet ovat 0,7 %, 0,7 % ja 0,7 % BKT:sta. Sopeutuksen suuruuden määrittää velkakestävyysturvalauseke. Hallituskaudella, eli vuosina 2028–2031, sopeutus olisi kokonaisuudessaan 9,9 miljardia euroa. Vuosina 2027–2031 sopeutus olisi yhteensä 9,9 miljardia euroa. Vuonna 2031 velkasuhde olisi 93,1 %.

Skenaarioiden tulokset on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Skenaarioiden tulokset

	Skenaario 1		Skenaario 2		Skenaario 3	
Sopeutus, % suhteessa BKT:hen	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta
2026	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
2027	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %
2028	1,1 %	1,1 %	0,6 %	0,6 %	1,1 %	1,1 %
2029	0,6 %	0,6 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2030	0,5 %	0,3 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2031	0,2 %	0,2 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2032		0,2 %		0,7 %		0,7 %
2033		0,2 %		0,0 %		0,0 %
2034		0,2 %		0,0 %		0,0 %
Sopeutus, Mrd. €						
2026	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2027	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0
2028	3,6	3,6	1,9	1,9	3,3	3,3
2029	1,9	1,9	2,9	2,1	2,9	2,1
2030	1,8	1,0	3,0	2,2	3,0	2,2
2031	0,7	0,7	3,1	2,3	3,1	2,3
2032		0,7		2,4		2,4
2033		0,7		0,0		0,0
2034		0,8		0,0		0,0
Oletettu sopeutus 2026–2027	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0
Sopeutus vaalikaudella	8,0	7,2	10,8	8,5	12,2	9,9
Sopeutus 2027–2031	9,3	8,5	12,2	9,9	12,2	9,9
Velkaa kerryttävä alijäämä keskimäärin vuosina 2027–2033	-2,9 %	-3,0 %	-2,7 %	-2,9 %	-2,7 %	-3,0 %
Velkaa kerryttävä alijäämä vuonna 2031	-2,0 %	-2,2 %	-1,5 %	-2,0 %	-1,5 %	-2,0 %

Sopeutuksen arvioitu vaikutus kasvuun

Skenaarioissa tehdyt sopeutuskokonaisuudet vaikuttaisivat bruttokansantuotteen kasvuun. Laskelmissa on käytetty komission velkakestävyysanalyysin mukaista laskentatapaa, jossa

- 1) sopeutus tehdään rakenteelliseen perusjäämään,
- 2) bruttokansantuotteeseen suhteutettuna 1 % sopeutus vähentää bruttokansantuotetta välittömästi 0,6 prosentilla, mutta bruttokansantuote palautuu takaisin perusuran mukaiselle tasolle kolmantena vuonna sopeutuksen jälkeen.

Jälkimmäinen laskentaoletus tarkoittaa sitä, että bruttokansantuotteen kasvu kiihtyy sopeutustoimien päätyttyä. Skenaarioiden mukaiset vaikutukset bruttokansantuotteen volyymien kasvuun on kerätty taulukkoon 2.

Taulukko 2. Skenaarioiden sopeutusten vaikutus BKT:n volyymien kasvuun.

Sopeutuksen vaikutus BKT:n kasvuun, %-yksikköä	Skenaario 1		Skenaario 2		Skenaario 3		BKT:n kasvu VM:n velkaskenaariossa ilman sopeutusta, %
	4 vuoden sopeutusjakso	7 vuoden sopeutusjakso	4 vuoden sopeutusjakso	7 vuoden sopeutusjakso	4 vuoden sopeutusjakso	7 vuoden sopeutusjakso	
2026	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1
2027	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	1,7
2028	-0,8	-0,8	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	1,6
2029	-0,2	-0,2	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4	1,5
2030	0,0	0,1	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2	1,3
2031	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
2032	0,3	0,2	0,5	0,0	0,5	0,0	1,5
2033	0,3	0,1	0,5	0,4	0,5	0,4	1,4
2034	0,3	0,1	0,5	0,4	0,5	0,4	1,5
2035	0,0	0,2	0,0	0,4	0,0	0,4	1,5